

za varovanje naravne in kulturne dediščine in po potrebi konservatorske programe za posamezne spomeniške objekte.

2.2.3. Lokacijski načrt

Podobne ugotovitve, kot smo jih zapisali za zazidalne načrte, veljajo tudi za spomeniškovarstvene podlage za lokacijske načrte. Če smo že v planski fazi dosegli, da se mora načrtovana gradnja infrastrukturnih objektov in naprav (zanjo je namreč treba pripraviti lokacijske načrte kot prostorski izvedbeni akt) izogniti spomeniškim območjem in objektom, potem pri pripravi posebnih strokovnih podlag za lokacijski načrt analiziramo in ovrednotimo le dediščino in na tej podlagi ocenimo vpliv nameravane gradnje na njene vrednote. Tudi tu je naloga spomeniškovarstvene službe oblikovati konkretne zahteve (usmeritve in omejitve) za posege v prostor.

2.3. Postopek za izdajo lokacijskega dovoljenja

Služba za varstvo naravne in kulturne dediščine po potrebi sodeluje v postopku za izdajo lokacijskega dovoljenja na dva načina:

- z mnenjem k rešitvam v lokacijski dokumentaciji,
- z mnenjem, izdanim v postopku izdaje lokacijskega dovoljenja.

2.3.1. Mnenje k rešitvam v lokacijski dokumentaciji

Zakon o urejanju naselij in drugih posegov v prostor določa, da je treba pripraviti lokacijsko dokumentacijo le za

posege na območjih, ki se urejajo s prostorsko ureditvenimi pogoji. V primerih, ki smo jih v zahtevah za pripravo prostorsko ureditvenih pogojev natančno določili, je služba za varstvo naravne in kulturne dediščine pristojna dajati mnenja k rešitvam v lokacijski dokumentaciji.

2.3.2. Izvedensko mnenje k lokacijskemu dovoljenju

Za konkretne posege na območjih, ki se urejajo s prostorsko izvedbenimi načrti, se lokacijsko dovoljenje izdaja brez poprejšnje lokacijske dokumentacije, vsa soglasja pa so dana že k prostorsko izvedbenemu načrtu kot celoti. V skladu z Zakonom o upravnem postopku pa lahko upravni organ, pristojen za izdajanje lokacijskih dovoljenj, pred izdajo takšnega dovoljenja za konkreten poseg v prostor zahteva izvedensko mnenje. Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine daje izvedenska mnenja le v primerih, ki so natančno opredeljeni v prostorskem izvedbenem načrtu.

2.3.3. Mnenje o posegih, za katere ni treba dobiti lokacijskega dovoljenja

V skladu s 36. členom Zakona o varstvu naravne in kulturne dediščine je za vse posege v normativno zavarovane naravne znamenitosti in kulturne spomenike treba dobiti mnenje službe za varstvo naravne in kulturne dediščine, in sicer tudi, če gre za posege na podlagi priglasitve del. Mnenje mora vsebovati konkretne zahteve za izvedbo posega na kulturnem spomeniku oziroma na naravni znamenitosti. Na tej podlagi pristojni upravni organ izda potrdilo o priglasitvi del.

RAZGLASITVE

Občina Cerknica

Uradni list SRS 1/16, 1. 1987, str. 51, Odlok o razglasitvi graščinskega kompleksa Snežnik za naravno znamenitost in kulturni spomenik:

1. člen: Z namenom ohranitve in posebnega družbenega varstva se razglša za naravno znamenitost in kulturni spomenik graščinski kompleks Snežnik, kateri je krajinska značilnost, ker so na-

ravne prvine, grajska arhitektura in parkovna zasnova združene v enovit kulturno krajinski prostor izjemne vrednosti, pri čemer izstopajo naslednje prvine: 1 renesančni grad s svojstveno lego ob izviru, ki polni obrambni jarek, kot kulturni spomenik; 2 graščinski park, katerega oblika so drevoredi lip, hrastov in kostanjev, ter parkovno zasnovano trate z drevjem, kjer izstopajo hrastovi logi kot spomenik oblikovane narave; 3 izvi-

ri Malega Obrha in vodotok z značilnimi kraškimi pojavi ter obrečno tipiko, kot naravni spomenik; 4 zaledje strnjениh gozdov in kmetijskih površin v pasasti strukturi.

Občina Grosuplje

Uradni list SRS 7/87-559

ODLOK

o razglasitvi spomenikov delavskega gibanja, narodnoosvobodilne vojne in socialistične graditve za zgodovinske spomenike

1. člen

Za zgodovinske spomenike se razglasijo naslednji spomeniki delavskega gibanja, narodnoosvobodilne vojne in socialistične graditve (v nadaljnjem besedilu: zgodovinski spomeniki):

AMBRUS — Spomenik na Velikem Korinju, posvečen padlim italijanskim in slovenskim partizanom 4. bataljona 8. SNOUB Frana Levstika,

ILOVA GORA — Spomenik na Veliki Ilovi gori, posvečen bojem Cankarjeve in Ljubljanske brigade na tem območju novembra 1943,

MULJAVA — Spomenik v Muljavi, posvečen muljavski bitki junija 1942. leta,

SENTVID — Spomenik v Radohovi vasi, posvečen prvim padlim talcem 28. aprila 1942 in drugim žrtvam narodnoosvobodilne vojne.

Občina Ljubljana Bežigrad

Uradni list SRS 20/87-1404

ODLOK

o razglasitvi pokopališča Navje za kulturni in zgodovinski spomenik

1. člen

S tem odlokom se pokopališče Navje, kjer je obeležen spomin na nekatere izjemne osebnosti naše kulturne zgodovine, obenem pa je lapidarij naše nagrobne umetnosti pretekle dobe, razglašajo za kulturni in zgodovinski spomenik.

2. člen

Pokopališče Navje obsega arkadno galerijo, 80 nagrobnih spomenikov, vhodna zidova z vrati, zidno ograjo, štiri stebre ter parkovno vegetacijo.

Občina Mozirje

Uradni list SRS 27/87-1986

Odlok o razglasitvi naravnih znamenitosti in kulturnih spomenikov na območju občine Mozirje.

Seznam — strokovne osnove glej VS 28, 1986, 368—370.

Občina Ljubljana Vič-Rudnik

Uradni list SRS 28/87-2008

ODLOK

o razglasitvi Polhograjskega graščinskega kompleksa za kulturni in zgodovinski spomenik ter naravno znamenitost

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Z namenom, da se ohrani zgodovinsko izročilo, kulturne, estetske in naravne vrednote ter zagotovi usklajeni nadaljnji razvoj, razglašamo Polhograjski graščinski kompleks za kulturni in zgodovinski spomenik ter naravno znamenitost (v nadaljnjem besedilu: spomenik).

Spomenik predstavlja v umetnostnem in zgodovinskem pogledu zaokroženo spomeniško celoto s prostorsko kontinuiteto z antiko, srednjim vekom, v povezavi z vsemi pomembnejšimi zgodovinskimi datumi v razvoju fevdalne posesti na Kranjskem ter je dokumentarne vrednosti za umetnostno obdobje XVII. stoletja na Slovenskem.

2. člen

V območju kulturnega in zgodovinskega spomenika ter naravne znamenitosti razglašamo tiste dele kulturne in naravne dediščine, ki imajo posebno kulturno, znanstveno, zgodovinsko in estetsko vrednost ter so po svojih značilnih lastnostih:

a) Arhitekturni in umetnostni spomeniki:

— Objekt gradu, poznan že v 13. stoletju, z glavnimi prezidavami v 17. in 19. stoletju. Pomembnejša elementa grajske arhitekture sta stopnišče, urejeno v 19. stoletju, in hišna kapela, narejena in opremljena konec 17. stoletja z bogatim štukaturnim okrasjem.

— Dvorišče z Neptunovim vodnjakom neposredno pred vhodom v grad. Vod-

njak, ki je postavljen v centralni osi vhoda v grad in vstopa na vrt, predstavlja kompozicijsko in lokacijsko zelo manieristično (italijansko občuteno) delo, pri nas edino v celoti ohranjeno. S svojo lokacijo predstavlja del poznorenesančne kompozicije vrta.

— Pomožna gospodarska poslopja grada: hlev z oporniki in baročnimi okni, gotskimi detajli in gotskim portalom.

— Glorietta na vrhu griča Kalvarija, zgrajena v 2. tretjini 19. stoletja. Je vedutna kvaliteta, vključena v vizualno podobo kraja.

— Ostanki paviljona nad zajetjem vode. Ohranjen je obokan ter s freskami prekrit del prvotne pritlične stavbe iz 17. stoletja.

B) Spomenik oblikovane narave:

— Vrt s pripadajočo arhitekturo. Celotna parkovna zasnova se povezuje z grajsko arhitekturo. Zasnova je terasna z geometrijsko razčlenjeno parterno ureditvijo in vodomedom iz leta 1800. V sklop parkovne ureditve spada obodni zid z angleškim stolpom z uro in vrtno gospodarsko uto. Na južni strani parka stoji stara lipa izrednih dimenzij.

C) Zgodovinski spomenik:

— Spomenik v obliki prizme, postavljen v spomin na obisk Saškega kralja Friderika Avgusta 1838. leta ter povezan z odkritjem Blagajevga volčina.

Občina Logatec

Uradni list SRS 40/87-2579

ODLOK

o spremembi odloka o razglasitvi drevoreda lip za spomenik oblikovane narave

1. člen

V odloku o razglasitvi drevoreda lip za spomenik oblikovane narave (Uradni list SRS, št. 25/85) se 3. člen spremeni in se glasi tako:

»Imetnika pravice upravljanja na območju spomenika oblikovane narave sta GG Ljubljana, TOZD in TOK Gozdarstvo Logatec«.

Občine Ljubljana Center, Šiška in Vič-Rudnik

Uradni list SRS 47/87-2969

ODLOK

o spremembah odloka o razglasitvi Tivolija, Rožnika in Šišenskega hriba za naravno znamenitost

1. člen

V odloku o razglasitvi Tivolija, Rožnika in Šišenskega hriba za naravno znamenitost (Uradni list SRS, št. 21/84) se v 11. členu 1. odstavek spremeni tako, da se številka x5.000x nadomesti s številko x50.000x, številka x50.000x pa s številko x300.000x.

V drugem odstavku se številka x1.000x nadomesti s številko x5.000x, številka x10.000x pa s številko x50.000x.

Občina Radovljica

Skupščina občine Radovljica je dne 1. 7. 1987 na sejah družbenopolitičnega zbora, zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti in zbora skupščine kulturne skupnosti občine Radovljica dne 7. 12. 1987 sprejela: odlok o razglasitvi starega mestnega jedra Radovljice za kulturni in zgodovinski spomenik (Urvestnik Gorenjske 11/87 s 15. 7. 1987).

1. člen

Staro mestno jedro Radovljice se kot značilen in v zgodovinskem razvoju kvaliteten dosežek v oblikovanju urbane celote razglasi za kulturni in zgodovinski spomenik.

2. člen

Predlog za razglasitev je:

— značilna, vedutno izpostavljena lega naselja, ki je manj tranzitnega kot strateškega (obrambnega) pomena in predstavlja tudi ugoden tržni prostor med pretežno agrarnim delom ortemburške posesti na levem bregu Save in pretežno železarskim delom na desnem bregu;

— izjemno dobro ohranjen tloris srednjeveškega mesta, ki izpričuje zavestno oblikovanje urbane celote za ohranjenimi elementi cerkvenih, upravnih, ekonomskih in obrambnih funkcij, ki jih je opravljala, ter cela vrsta v osnovi še srednjeveških stavb, ki predstavljajo vrhunec meščanske arhitekture pri nas.

7. člen

V ožjem in širšem območju so ... arheološki spomeniki: 1. Linhartov trg, okolica ž. c. sv. Petra, območje srednjeveške (staroslovanske) nekropole, 2. Predtrg, Štrukljeva 1, 3, 5 in Ljubljanska 22, 24, območje poznoantične ali zgodnesrednjeveške nekropole, 3. Predtrg, ledina Gradišča, območje domnevne poselitvene točke iz arheoloških obdobj.

9. člen

...kot kulturni spomeniki: 4. Cesta na Mlako št. 1 nekdanja grajska prista-va z ohranjenimi prvinami 17. in 18. stoletja. Od 5. 12. 1941—2. 2. 1943 je tu delovala OF. Na pročelju hiše je vzdana spominska plošča, 5. Cesta svobode št. 23, pribrežna baročna stavba z ohranjenimi kvalitetskimi elementi v notranjosti in na fasadah. Rojstna hiša Boštjana Olipa, ki je organiziral upor slovenskih vojakov proti avstroogrski oblasti. Spominska plošča, 6. Cesta svobode št. 3, stavba nekdanje radovljiske šole z ohranjenimi elementi iz 19. stol. Pomembna vedutna lega, 7. Cesta svobode št. 1, v stavbi s starejšo zasnovo prevladuje baročno oblikovanje portala, 8. Cesta svobode št. 4, stavba je nastala po odstranitvi mestnega obzidja ob nekdanjih mestnih vratih. V starejši baročni zasnovi so ohranjeni elementi 19. stol. Vedutna lega, 9. Cesta svobode št. 6, baročna stavba s predelavami 19. stol., 10. Cesta svobode št. 11, pribrežna stavba s stavbno zasnovo iz 17. in 18. stol. Vedutno izpostavljena lega, 11. Cesta svobode št. 13, ob hiši — lesen krucifiks iz 19. stol. — ljudsko podobarsko delo, 12. Cesta svobode št. 2, v baroku nastala stavba — predelana v 19. stol. Na fasadi je bila odkrita poznobaročna freska višarske MB, 13. Gorenjska cesta št. 1, baročno-klasicistična stavba s kvalitetskimi kamnoseškimi detajli. Pomembna tudi zaradi lege ob vhodu v staro mestno jedro ob nekdanjem obrambnem jarku, 14. Gorenjska cesta št. 2 na fasadi stavbe je vzdana spominska plošča 9. 5. 1945 — prvo srečanje prebivalcev Radovljice z borci Kokrškega odreda, 15. Gorenjska cesta št. 4, baročno-klasicistična stavba, 16. Gorenjska cesta št. 8, klasicistična stavba nekdanje graščinske pristave, kovana vrtna vrata iz leta 1802, 17. Gorenjska cesta št. 13, historično oblikovana stavba šole iz druge

polovice 19. stol., 18. Gorenjska cesta št. 9, nadstropno zidano in leseno poslopje iz 18. stol., 19. Gorenjska cesta št. 15, historicistična stavba z elementi secesijskega oblikovanja, 20. Gorenjska cesta št. 16, secesijsko oblikovana stavba nekdanje posojilnice iz leta 1906. Kvaliteten primer secesijske arhitekture, 21. Gorenjska cesta št. 18, dvonadstropna secesijsko oblikovana stavba iz izredno kvalitetno mozaično zasnovanimi fasadami, kovani detajli balkonskih ograj, portal in stopnišče. Stavba je datirana 1906., 22. Gorenjska cesta št. 23, pritlična historično oblikovana stavba iz konca 19. stol., 23. Gorenjska cesta št. 23, nadstropna secesijsko oblikovana stavba. Kovana secesijsko oblikovana vrtna ograja, 24. Gorenjska cesta št. 31, historično oblikovana stavba gasilskega doma iz konca 19. stol., na fasadi je vzdana spominska plošča padlim gasilcem NOV, 25. Gradiška pot št. 1, v osnovi baročna stavba je v 19. stol. doživela preizdave. Ohranjen je polkrožen baročni portal. Pomembna je vedutna lega stavbe v JV fasadi mesta, 26. Gradiška pot št. 2, arhitektura 19. stol. v vogalni fasadi je lesen portal s timpanonom in kipom MB v niši, 27. Gradiška pot št. 3, stavba ima ohranjene elemente ljudskega stavbarstva iz 18. stol., bogato oblikovan baročni portal s sklepnim kamnom, 28. Gradiška pot št. 6, klasicistična arhitektura s kamnitim portalom in kamnoseškimi detajli, 29. Gubčeva ul. št. 2, stavba iz 18. stol. na opuščenih obrambnih napravah, 30. Gubčeva ul. št. 4, v osnovi baročna stavba, ki je bila kasneje adaptirana. Od baročnih oblikovnih elementov so na severni fasadi ohranjeni: kamnita glava putta in dve baročni okni, 31. Gubčeva ul. št. 9, z gospodarskim poslopjem pribrežna baročno-klasicistična stavba, ima bogato oblikovane kamnoseške člene. Tipična baročna kmečka domačija, 32. Gubčeva ul. št. 12, baročna stavba, kamnit polkrožni portal datiran 1790, 33. Gubčeva ul. št. 16, lesena in ometana pribrežna stavba. Vedutna lega stavbe, 34. Kolodvorska ul. št. 2, baročna stavba iz 18. stol. nastala na zunanji strani mestnega jarka, 35. Linhartov trg št. 2, stavba s starejšo srednjeveško zasnovo, kasneje pa močno predelana. Fasada proti trgu je bogato oblikovana, 36. Linhartov trg št. 3, stavba nekdanjega meščanskega dvorca, primer renesančnega arhitekturnega ob-

likovanja. Njen nastanek je datiran v leto 1634. Fasada je dekorativno poslikana, vogalni pomol, 37. Linhartov trg št. 4, stavba izvira po svojem nastanku iz zgodnjega 16. stol. — poznogotsko arh. kadno dvorišče in gotška klet. Fasada klasicistično oblikovana, 38. Linhartov trg št. 5, stavba ima poleg zasnove še vrsto arh. detajlov iz 16. stol. (gotški portal, grebenast obok). Nasledek kasnejših obdelav je kvalitetna klasicistična fasada. Stavbi št. 5 in 6 imata enotno oblikovani fasadi, 39. Linhartov trg št. 6, stavba nastala v 18. stol. ob mestnem obzidju, 40. Linhartov trg št. 7, stavba zgrajena v 18. stol. na opuščnem mestnem obzidju. V njej se je leta 1756 rodil prvi slovenski dramatik Anton Tomaž Linhart. Izjemno kvalitetna je klasicistična fasada (reliefi, portal) — plošča, 41. Linhartov trg št. 8, stavba je nastala v 18. stol. na opuščnih obrambnih napravah na zunanjem robu mestnega obzidja. Ohranjeno je baročno oblikovanje notranjosti in fasade. Kvaliteten baročni portal, v notranjosti je plošča iz leta 1619 z imenom mestnega sodnika, 42. Linhartov trg 10, stavba nastala v 18. stol. in v svoji osnovi ohranja še del obrambnih zidov. Poznogotski portal na dvorišču je ostanek nekdanjega obrambnega stolpa, 43. Linhartov trg št. 12, stavba je nastala iz dveh starejših meščanskih hiš. Baročni portal l. 1747 in klasicistična fasada, 44. Linhartov trg 14, stavba ki je bila nekoč prislonjena na mestno obzidje, 45. Linhartov trg št. 15, stavba, ki je pozno srednjeveške zasnove. V 18. in 19. stol. pa je stavba dobila sedanjí videz, 46. Linhartov trg 16, v osnovi je stavba poznogotska, fasada je klasicistična, 47. Linhartov trg št. 17, kvaliteten primer gotsko-renesančnega oblikovanja. V 17. stol. je bila delno prezidana. Takrat je nastala freska »nevernega Tomaža« na glavni fasadi. Leta 1738 pa je nastala freska Brezmadežne na stranski fasadi, 48. Linhartov trg št. 18, stavba sodi po svojem nastanku v prvo pol. 17. stol. (oboki in pomol na fasadi), prevladujejo pa oblikovni elementi 18. stol., 49. Linhartov trg št. 20, odličen primer stare meščanske arhitekture s prvotno srednjeveško zasnovo, 50. Linhartov trg št. 21, v notranjosti še ohranja poznogotska stavba pomolno nadstropje v prehodu. Na fasadi je vzdana plošča v spomin ustanovitve (1895) radovljiške podruž-

nice SPD, 51. Linhartov trg št. 22, Šivčeva hiša. Po ohranjenih kvalitetah poznogotskega in renesančnega oblikovanja. Šivčeva hiša je po raziskavah stavbe in s konservatorsko-restavratorsko sanacijo (1973—1975) prevzela funkcijo prezentiranega kulturnega spomenika. Poleg prvotnega tlorisa hrani v notranjosti obokani dvoranski prostor na stebrih, lesen bogato oblikovan strop v nadstropju in druge kvalitetne arhitekturne elemente. Fasada je restavrirana v obliki in poslikavi iz 17. stol. Vzhodni portal je klasicističen, 52. Linhartov trg št. 23, pozno-srednjeveška tlorisna zasnova stavbe — pomolno nadstropje — poznogotski arhitekturni členi. V 18. in 19. stol. stavba predelana in je iz tega obdobja na fasadi ohranjena baročna freska »sv. Florjana« (odkrita in restavrirana 1976), 53. Linhartov trg št. 24, v osnovi poznogotska stavba, prevladujejo pa baročni oblikovni elementi iz časa prezidave. Portal je datiran 1772. Na fasadi so se ohranile freske iz druge polovice 18. stol. Brezmadežna, Jurij in Florjan, 54. Linhartov trg št. 25, gotsko-renesančna stavba. Na fasadi je ohranjeno dvojno pomolno nadstropje, ki je operto na steber — nekdanji »pranger«. V 18. stol. strojarska delavnica, 55. Linhartov trg št. 26, stavba je bila nekdanj del graščinske posesti in je služila za gospodarske namene. Leta 1870 je bila preurejena v zapore, 56. Linhartov trg št. 27, v osnovi poznosrednjeveška stavba, nekdanj stara kovačija, rojstna hiša Antona Fistra (1808—1881) profesorja na Dunajski univerzi, 57. Linhartov trg št. 28, prvotni srednjeveški tloris je bil v 16. ali v začetku 17. stol. razširjen z arh. kadnim dvoriščem. V spodnji in zgornji veži nosijo oboke kamnite figuralne in geometrične konzole, 58. Linhartov trg št. 30, primer reprezentančne mestne hiše iz časa med pozno gotiko in renesanso. Stanovanjski trakti oklepajo arh. kadno dvorišče iz zgod. 16. stol., ki sodi med najlepše spomenike na Gorenjskem. Na fasadi restavrirana freska arhitekturna poslikava, 59. Linhartov trg št. 31, stavba je ohranila v osnovi mestni obrambni stolp pravokotnega tlorisa. Ima vedutno izpostavljeno lego na JV, 60. Linhartov trg št. 1, prvotni ortenburški grad je leta 1418 pripadel Celjanom in leta 1456 Habsburžanom. Na njegovih temeljih je nastala današnja stavba. Sredi 18. stol. pa je v baročni prezidavi do-

bil svojo bogato notranjo in zunanjo ureditev. Graščino in cerkev povezuje na arkadne loke oprt zidan hodnik, ki prostorsko dopolnjuje mali trg pred cerkvijo. Spominska plošča borcem za severno mejo in do leta 1942 je delovala partizanska tiskarna. V graščini deluje Čebelarški muzej, 61. Ž. c. sv. Petra, starejšo verjetno romansko cerkev je v sredini 15. stol. dopolnil nov, gotski prezbiterij z bogato okrašenim obokom. Leta 1495 so sezidali troladijsko cerkveno dvorano, ki je zvezdasto obokana. Cerkvena oprema je baročna (Pozzo in Mislej) in neogotska ter Vurnikova. Oltarne slike so delo L. Layerja, Šubica in drugih, 62. Linhartov trg — spomenik v obliki vodnjaka, ki ga je mesto Radovljica postavilo v spomin svoji rojakinji in dobrotnici Josipini Hočevarjevi leta 1908, 63. Partizanska pot št. 2, baročna stavba z nekaterimi kvalitetnimi arhitekturnimi členi, 64. Partizanska pot št. 6, v osnovi baročna stavba, rojstna hiša arhitekta Ivana Vurnika (1884—1943). V stavbi je od 1. 10. 1942 do 16. 6. 1943 deloval OF, 65. Partizanska pot št. 8, gospodarsko poslopje pri hiši št. 8 je nastalo v 17. stol. kot nekdanja grajska pristava. Stavba je delno lesena in je pomembna tudi zaradi izjemne vedute na staro mestno jedro in grajski park, 66. Partizanska pot št. 10, baročna stavba, ki skupaj z objektom št. 8 ustvarja kvaliteten prostorski ambient, 67. Predtrg, Ljubljanska cesta št. 6, pribrežna baročna stavba, 68. Predtrg, Ljubljanska cesta št. 9, kvalitetno oblikovana secesijska vila, 69. Predtrg, Ljubljanska cesta št. 15, baročna domačija v pritličju zidana v nadstropju lesenda z »gankom«, 70. Predtrg, Ljubljanska cesta št. 23, baročna arhitektura, ki pa je bila v 19. stol. predelana. Layerjeva freska »Križanja« na obcestni fasadi, 71. Trubarjeva št. 1, stavba starejše zasnove in preoblikovana v 19. stol. Spominska plošča delovanju OF (1941—1944), 72. Trubarjeva št. 3, stavba z značilnostmi ljudske arhitekture 18. stol. Kvalitetna fasada s fresko iz 1770, 73. Trubarjeva št. 5, stavba je nastala v času baroka na temeljih SZ ogelnega stolpa v mestnem obzidju, 74. Gradišče, pokopališče, nastalo na koncu 18. stol., ko so prenehali pokopavati ob ž. c. sv. Petra, 75. pokopališka kapela sv. Križa, baročno oblikovana kapela že s klasicistično oblikovanimi arhitektur-

nimi prvinami je nastala v 18. stol. in v 19. stol. dozidana. V notranjosti hrani Layerjevo Križanje, na fasadi so vzdani starejši kvalitetni nagrobniki z začetka in prve polovice 19. stol, 76. Grajski park — grobišče, grobišče padlih borcev NOV, ki so padli večinoma na Jelovici, med njimi tudi NH Jože Gregorčič. Spomenik je oblikoval arh. Edo Ravnikar, odkrili pa so ga 1. 1960. Na zidu, ki ga omejuje park proti S je vzdana plošča v spomin na Trelčevo hišo, ki je stala v bližini in v kateri je delovala OF, 77. mestno obzidje, mestno obrambno obzidje je v sedanjem obsegu nastalo okoli leta 1478, ohranjeno pa je večinoma v zidovih stavb, ki so nanj naslonjene. Vseh obrambnih stolpov je bilo v obzidju prvotno 16, ohranilo pa se jih je 9. V obzidju so bila gornja in spodnja mestna vrata in manjša vrata ob sedanjem Sartorijevem prehodu. Mesto je bilo obdano s širokim obrambnim jarkom, ki je danes eden redkih še ohranjenih v Sloveniji. V 18. stol. so se nove meščanske hiše naslonile na obzidje in delno zapolnile obrambni jarek.

10. člen

...so razglašene naslednje naravne znamenitosti: 78. Grajski park v Radovljici z gabrovim drevoredom, vrtnimi objekti in obzidjem, do obdobja med obema vojnama je predstavljal enega najlepših baročnih parkov v Sloveniji, med 1826—1868 je nastala bogato ornametirana zasnova, 79. Lipe ob Gorenjski cesti, 80. pet lip in divji kostanj pred cerkvijo sv. Petra, 81. lipa ob hiši Cesta svobode št. 30, 82. dve lipi ob Gorenjski cesti, 83. Divji kostanj ob Gorenjski cesti, 84. Lipa v Predtrgu — križišče pred tovarno Almira.

Občina Jesenice

V Uradnem vestniku Gorenjske, št. 2/87, z dne 17. 2. 1987 je bil objavljen odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov v občini Jesenice II.

Osnutek odloka je bil objavljen v Varstvu spomenikov 28, 361—365.

Skupščina občine Koper

Na podlagi 18. in 19. člena zakona o naravni in kulturni dediščini (Uradni

list SRS, št. 1/81), ter 239., 241. in 242. člena statuta občine Koper je Skupščina občine Koper na seji zbora združenega dela in na seji zbora krajevnih skupnosti dne 28. aprila 1987, skupno s Skupščino Kulturne skupnosti občine Koper na seji dne 30. junija 1987 ter Skupščino SIS za prosveto in kulturo pripadnikov italijanske narodnosti občine Koper na seji dne 3. junija 1987 sprejela

ODLOK

o razglasitvi kulturnih spomenikov
v občini Koper

3. člen

Kot kulturni spomeniki se po tem odloku razglasijo naslednja

a) naselbinska območja:

1. Abitanti
2. Črni kal
3. Črnotiče
4. Fijeroga
5. Glem
6. Hrastovlje
7. Koper — Capodistria
9. Koštabona
10. Krkavče
11. Kubed
12. Labor
13. Podpeč
14. Pomjan
15. Pregara
16. Socerb
17. Tinjan
18. Topolovec z zaselkom Žrnjovec
19. Trebeše
20. Trsek
21. Zabavlje

4. člen

Natančne oznake kulturnih spomenikov, razglašenih s tem odlokom, lastnosti, ki utemeljujejo razglasitev, režim varstva, posamezne omejitve in preprosti ter razvojne usmeritve so navedene v strokovnih podlagah za razglasitev kulturnih spomenikov v občini Koper — naselbinska memorialna in zgodovinska območja, ki ga je izdelal Medobčinski zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Piran, dne 5. 11. 1986 ter v grafičnih prilogah na kartah M1:5000, ki so sestavni del tega odloka in jih hrani za kulturo pristojni občinski upravni organ ter Medobčinski zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Piran.

Občina Ajdovščina

Uradno glasilo 4/87, 31. 3. 1987

ODLOK

o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov ter naravnih znamenitosti na območju občine Ajdovščina

1. člen

Z namenom, da bi trajno zagotovili ohranitev in posebno družbeno varstvo kulturnih vrednot, se deli nepremičnine kulturne dediščine na območju občine Ajdovščina, ki imajo posebno kulturno, znanstveno-zgodovinsko ali estetsko vrednost, razglasijo za kulturne in zgodovinske spomenike.

2. člen

Kulturni in zgodovinski spomeniki so arheološka naselbina in zgodovinska območja ter arheološki umetnostni in arhitekturni, etnološki, zgodovinski in tehnični nepremični spomeniki.

Naravne znamenitosti so območja naravnih znamenitosti, naravni spomeniki in določene rastlinske posebnosti.

3. člen

Kot območja naravnih znamenitosti ter kulturnih in zgodovinskih spomenikov se razglasijo:

1. Ajdovščina — stari mestni jedri Ajdovščine in Šturij,
2. Goče — urbano jedro,
3. Hrušica — območje z arheološkimi ostalinami in domačijo Podkraj št. 101,
4. Hubelj — območje izvirov in fužine,
5. Šmarje — urbano jedro,
6. Tabor nad Črničami — območje z arheološkimi ostalinami, Taborom in so tesko Konjščak,
7. Vipava — območje jedra s spomeniki in znamenitostmi,
8. Vipavski Križ — naselje.

4. člen

Kot arheološki spomeniki in območja se razglasijo:

1. Ajdovščina — Gradišče (prazgodovinsko gradišče),
2. Ajdovščina — Nemškarica (zgodnje srednjeveško grobišče),
3. Batuje — Sv. Jurij (zgodnje srednjeveško gradišče),
4. Col — Rihemberk in Šturmanik (antični utrdbi),

5. Col — območje vasi in Šance (antična naselbina in utrdba),
 6. Gojače — Kozmac z Morlekom (prazgodovinsko gradišče, zgodnje srednjeveško gradišče in cerkev),
 7. Lokavec — Gradec in Kovačevšče (prazgodovinska naselbina),
 8. Lokavec — Sv. Lovrenc in Britof (antična naselbina in zgodnje srednjeveško gradišče),
 9. Planina — Gradišče Sv. Pavel (prazgodovinska in antična utrjena naselbina),
 10. Podnanos — Gradišče nad Hraščami (prazgodovinska in antična utrjena naselbina),
 11. Sanabor — Gradišče in Sv. Pavel (prazgodovinska in antična naselbina in grobišče),
 12. Slokarji — Gradišče (prazgodovinsko gradišče),
 13. Šmarje — Sv. Tibot in Zavrh (antična utrdba),
 14. Vrtovin — Sv. Pavel (prazgodovinsko, antično in zgodnje srednjeveško gradišče).
5. člen
- Kot etnološki spomeniki se razglasijo:
1. Batuje — domačija št. 17
 2. Brje — stavbni niz št. 42—44
 3. Črniče — domačija z mlinom
 4. Dobravlje — domačija št. 69 in 70
 5. Dolenje — domačija št. 8 in 11
 6. Gojače — domačija št. 66
 7. Gradišče pri Vipavi — domačija št. 10
 8. Kovk — domačija št. 29
 9. Lokavec — domačija št. 183
 10. Lozice — domačija št. 7
 11. Lože — znamenje pred vasjo
 12. Planina — domačija št. 61
 13. Podgrič — znamenje
 14. Podraga — domačija št. 51 (s tiso na dvorišču)
 15. Podraga — znamenje (kamniti križ)
 16. Predmeja — znamenje (svetilni steber)
 17. Skrilje — domačija št. 28 s kape-lico
 18. Velike Žablje — domačija št. 71
 19. Vrtovin — domačija št. 84
 20. Vrhpolje — Petrov pil
 21. Vipava — znamenje Sv. Roka

6. člen

Kot umetnostni in arhitekturni spomeniki ter območja se razglasijo:

1. Batuje — č. c. sv. Ane
2. Col — graščina Trilek
3. Črniče — ž. c. sv. Vida
4. Dobravlje — p. c. sv. Petra
5. Erzelj — protiturški tabor s cerkvama
6. Goče — p. c. Device Marije Snežne
7. Log pri Vipavi — p. c. Device Marije Tolažnice
8. Lozice — ž. c. sv. Frančiška s kapelo Božjega groba
9. Lože — grad
10. Planina — ž. c. sv. Kancijana
11. Podbrje — kompleks gradu Roženek, graščina Schiwitzhofen in p. c. sv. Kozma in Damijana
12. Podnanos — ž. c. sv. Vida
13. Podnanos — Zajčji grad (pri »Tavčarjevih«)
14. Ravne — p. c. sv. Janeza in Pavla
15. Slap — ž. c. sv. Matije, graščinski in samostanski kompleks
16. Velike Žablje — graščina
17. Vrhpolje — p. c. sv. Križa
18. Vrtovin — p. c. Device Marije
19. Zemono — letni dvorec
20. Žapuže — p. c. sv. Martina

7. člen

Kot tehniški spomeniki se razglasijo:

1. Gaberje — enoločni kamniti most
2. Podbreg — žaga ob potoku Močilnik
3. Podnanos — enoločni kamniti most na Pasjem repu
4. Podnanos — kamnita mostova na Močilniku
5. Slap — enoločni kamniti most

8. člen

Kot zgodovinski spomeniki se razglasijo:

- a) Vojaška pokopališča iz I. svetovne vojne
 1. Ajdovščina — vojaško pokopališče iz 1. svetovne vojne
 2. Črniče — vojaško pokopališče iz 1. svetovne vojne
 3. Podnanos — vojaško pokopališče iz 1. svetovne vojne
 4. Vipava — vojaško pokopališče iz 1. svetovne vojne
 5. Vipavski Križ — vojaško pokopališče iz 1. svetovne vojne
- b) Spomeniki NOB
 1. Duplje — spomenik padlim borcem

2. Podnanos — spomenik padlim krajanom in Janku Premrlu-Vojku

3. Vrhpolje — kostanji fašističnega zločina

9. člen

Kot naravne znamenitosti in območja se razglasijo:

1. Golaki in Smrekova draga — botanična lokaliteta, mrzlišče in gozdni rezervat

2. Kovk — okamenine trdoživnjakov

3. Ledeniki na Nanosu — Veliki trški ledenik, Slapenski ledenik, Tri brezna v Jamcah, Mali trški ledenik s Slapenskim breznom

4. Južni in zahodni obronki Nanosa — krajinski park

5. Otlica — naravno okno pod vasjo

6. Predmeja — ledenica na Dolu

7. Selovec v Trnovskem gozdu — okamenine trdoživnjakov

8. Sinji vrh — škraplje ob cesti

9. Smrečje v Trnovskem gozdu — mrzlišče

10. Strmadna na Nanosu — stopnjasto brezno in kotliči z brezni

11. Južni obronki Trnovskega gozda — krajinski park

Občina Maribor-Ruše

Medobčinski uradni vestnik 1/87

ODLOK

o razglasitvi nepremičnih kulturnih in zgodovinskih spomenikov

4. člen

Za arheološke spomenike se razglase arheološka območja:

1. Bezena, gomilno grobišče

2. Bistrica pri Rušah, gradišče

3. Ruše, žarno grobišče

4. Ruše, prazgodovinsko žarno grobišče

5. Ruše, sledovi stavb

6. Ruše, ostanki mitreja

7. Ruše, antične gomile

8. Ruše, rimski gomili

9. Ruše, temelji rimske stavbe

10. Črešnjevce ob Dravi, antične ruševine

5. člen

Za urbanistična spomenika se razglasi naselbinski območji:

2. Spomeniško območje Puščava

1. Lovrenc na Pohorju, ambient okoli župne cerkve Sv. Lovrenca

6. člen

Za zgodovinski spomenik se razglasi naslednje zgodovinsko območje:

1. Duh na Ostrem vrhu

7. člen

Za umetnostne in arhitekturne spomenike se razglasijo:

Gradovi

1. Fala, grad

2. Spodnji Slemen, grad Viltuš

Zgradbe meščanske in trške arhitekture

1. Lovrenc na Pohorju, zgradba na Gornjem trgu 16

2. Lovrenc na Pohorju, zgradba na Gornjem trgu 31

3. Lovrenc na Pohorju, zgradba na Gornjem trgu 32

4. Lovrenc na Pohorju, Gornji trg 48

5. Lovrenc na Pohorju, zgradba na Spodnjem trgu 2

6. Lovrenc na Pohorju, zgradba na Spodnjem trgu 8

7. Lovrenc na Pohorju, Spodnji trg 16

8. Lovrenc na Pohorju, Spodnji trg 18

9. Lovrenc na Pohorju, Spodnji trg 19

10. Ruše, Drevoredna ulica 27

11. Ruše, Gimnazijska ulica 3

12. Ruše, Gimnazijska ulica 5 (župnišče)

Sakralni spomeniki

1. Duh na Ostrem vrhu, župna cerkev Sv. Duha

2. Duh na Ostrem vrhu, podružna cerkev Sv. Avgušтина

3. Janževa gora, podružna cerkev Sv. Janeza

4. Lovrenc na Pohorju, župna cerkev Sv. Lovrenca

5. Lovrenc na Pohorju, podružna cerkev Sv. Križa

6. Lovrenc na Pohorju, podružna cerkev Sv. Radegunde

7. Puščava, župna cerkev Sv. Marije

8. Puščava, podružna cerkev Sv. Ane na griču Oslica

9. Ruše, župna cerkev Sv. Marije

10. Ruše, podružna cerkev Trpečega Kristusa na pokopališču

11. Selnica ob Dravi, župna cerkev Sv. Marjete

12. Smolnik, podružna cerkev Sv. Marije

Javni spomeniki, znamenja, vodnjaki

1. Bezena, kapelica z dvema lipama
2. Činžat, znamenje (Štučev križ)
3. Črešnjevec, Sv. Janez Nepomuk na Dobravi
4. Lobnica, čudežni studenec
5. Lobnica, znamenje
6. Lovrenc na Pohorju, figuralno znamenje Sv. Miklavža
7. Puščava, Fala, štiri znamenja
8. Ruše, Glazerjeva grobnica
9. Selnica ob Dravi, kapela Antona Padovanskega

8. člen

Za etnološke spomenike se razglasijo:

1. Činžat št. 39, p. d. »Črešnik«
2. Gradišče na Kozjaku št. 37, p. d. »Haucinger«
3. Kumen št. 81, p. d. »Bezjak«
4. Lovrenc na Pohorju, Puša št. 36, p. d. »Pri Ladejeku«
5. Lovrenc na Pohorju, Pajštva pri pokopališču
6. Rdeči breg št. 30, p. d. »Pri Petrusi«
7. Racenjaki 21, p. d. »Kasjak«
8. Ruta št. 3, p. d. »Korman«
9. Smolnik št. 21, p. d. »Globokar«
10. Smolnik št. 24, p. d. »Harič«
11. Smolnik št. 25, p. d. »Čebek«
12. Smolnik št. 57, p. d. »Marolt«

13. Smolnik, Glažuta

14. Spodnji Boč št. 10, p. d. »Blagoje«
15. Spodnji Slemen št. 51, p. d. »Malin«
16. Veliki Boč št. 3, p. d. »Knapovo«
17. Veliki Boč št. 7, p. d. »Pri Ropič«
18. Zgornji Boč št. 10, p. d. »Helbinovo«
19. Zgornji Slemen št. 29, p. d. »Komaliser«

Zgodovinski in memorialni spomeniki:

1. Spomenik z grobnico v Rušah
2. Lobnica, Šarhova domačija
3. Pohorje, Klopni vrh, spomenik, posvečen boju Pohorske čete
5. Šumik na Pohorju, spomenik padlim borcem XIV. divizije
6. Ruše, Knifičeva ulica 43 (Knifičeva domačija)
7. Lovrenc-Pesek, bolnica »Košuta«
8. Ruše, letno gledališče
- Domovi pomembnih Slovencev
1. Ruše, Glazerjeva ulica 37 (rojstna hiša Janka Glazerja)

Za tehniške spomenike se razglasijo:

1. Bistrica ob Dravi, železniška postaja
2. Fala, hidrocentrala
3. Smolnik pri Rušah, fundamentalni reper
4. Smolnik, železniški viadukt

PRISPEVKI ZA KONSERVATORSKO METODOLOGIJO

Debatna srečanja so se nadaljevala tudi v letu 1988. Sama sem se najprej udeležila razprav ob delih na Ptuj, v Kulturno-informacijskem centru Križanke Mestnega muzeja v Ljubljani pa tudi okrogle mize o ljubljanskem gradu in tiste o Plečnikovih Zlalah.

Na prvi se je spet pokazalo vse navzkrižje mnenj ob delnem rezultatu, ki ga zdaj vidimo. Pot do njega je poučna, nas prakse pa, ne morem si kaj, vendarle navdaja z grenkobo: v Ljubljani je mogoče eksperimentirati »v živo«, sicer se nam pa podirajo Ravno polje, Zalog in še in še. Nekaj — žal iztrganih — misli iz razprave (predvsem M. Frelih-Ribič, M. Kerina, B. V. Mušiča in S. Bernika) je pa po mojem treba že danes zapisati, saj praksa danes že temelji tudi na teh spoznanjih. Že v konservator-

skem programu za grad so kot izhodišče zapisali vse štiri faze nastajanja celote in nikoli ni bil govor o izrazitem poudarjanju najstarejše gradbene faze, četudi so se vsa ta leta spreminjala tako spoznanja o zgodovini in stavbni zgodovini gradu kot konservatorska teorija. Sanacija grajskega plašča je bila opravljena zgledno in po vseh konservatorskih načelih, tako glede oblik kot glede materiala. Spremembe strešin, dvig stolpa itd. so v skladu s konservatorskimi smernicami, izveden je baročni naklon, stolpi so gotosko poudarjeni. Računalniško ugotavljanje konstrukcij in odprtini je pošteno, saj je ročna obdelava uničenih delov tudi ponaredek. Obravnava detajlov (materiali, oblike in merila) pa spomenik razveljavlja, staro tkivo ne more postati sredstvo za reinterpretat-